

TAITEEN PERUSOPETUS

TPO

Salon kansalaisopisto

HISTORIAA

Kuvataiteen taiteen perusopetus aloitettiin Salossa vuonna 1992 ja kädentaiteiden taiteen perusopetus heti seuraavana vuonna.

Teatteritaiteen perusopetusta on Salossa annettu vuodesta 2002. Sirkustaiteen perusopetus aloitettiin vuonna 2021, ja tanssi ja sanataide liittyvät perheeseen 2023.

Parhaillaan näissä taidekouluissa toimii noin 30 vakituista opetusryhmää vuodessa. Taiteen perusopetusta annetaan kouluikäisten lisäksi aikuisille ja esikouluikäisille lapsille.

Lisäksi Salon kansalaisopisto on viime vuosina ollut mukana hankkeissa, joiden puitteissa on vuosittain järjestetty 10-20 maksutonta kerhoa koulupäivien yhteydessä.

Taiteen perusopetuksen oppilaitosten toimintaa luotsaa Opetushallitus ja tukee Taiteen perusopetuksen liitto.

TAVOITTEITA

Taiteen perusopetus (TPO) on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää taideopetusta. Sitä opettavat pätevät alansa ammattilaiset.

Taiteen perusopetus tarjoaa mahdollisuuksia opiskella taidetta pitkäjänteisesti, päämäärätietoisesti ja oman kiinnostuksen suuntaisesti.

Opetuksella edistetään taidesuhteen kehittymistä ja elinikäistä taiteen harrastamista.

Oppilaille pyritään turvaamaan opiskelupaikan säilyminen koko opintojen ajan ja vanhat oppilaat voivat keväisin ennakoilmoittautua seuraavalle lukuvuodelle.

Opiskelussa keskeistä on taiteen tekemisen ilo, halu ja uskallus. Tarkoitus on kannustaa lasta ja nuorta luovaan työskentelyyn ja innostaa häntä ajatustensa ja tunteidensa ilmaisemiseen. Positiiviset kokemukset taiteesta ja tekemisestä kasvattavat lapsen itsetuntoa, taitoa ja ymmärrystä maailmasta.

Olennaista on myös tietous muista taiteenaloista sekä taiteiden välinen luova vuorovaikutus. Yhteistyötä haetaan kaikkien taiteenalojen parista toteuttamalla monitaiteisia projekteja, joissa taiteen joustavuus, yllättävyys ja rajattomuus tulevat esille.

OPINTOKOKONAIUUDET JA TAITEENALAT

Taiteen perusopetuksen yleinen oppimäärä sisältää 500 opetustuntia.

Yhteiset opinnot on tarkoitettu pääasiassa 7-12 -vuotiaille. **Teemaopintoja** tekevät pääasiassa 13-19 -vuotiaat.

Varhaisiän opetusta annetaan alle kouluikäisille. Se on usein poikkitaiteellista ja kannustaa leikin kautta luovuuteen ja kokeilemiseen.

Taiteen perusopetusta aikuisille toteutetaan parhaillaan teatterin, käsityön ja kuvataiteen aloilla neljän vuoden opintokokonaisuuksina.

Visuaalisiin taiteisiin kuuluvat käsityö ja kuvataide. **Esittäviin taiteisiin** kuuluvat teatteri ja sirkus. Sanataide ja tanssi ovat taiteen perusopetuksessa erillisiä taiteenaloja.

LAKIUUDISTUS TULOSSA

1.8.2027 tulee voimaan lakiuudistus, joka yhdistää yleisen ja laajan oppimäärän yhdeksi 800 tunnin opintokokonaisuudeksi.

1.8.2028 uudet opetussuunnitelmat

OPETUSSUUNNITELMA

Opetushallitus määrittelee taiteen perusopetuksen asetukseen perustuvan opetussuunnitelman pääperiaatteet. Kukin opetuksen järjestäjä muodostaa niiden pohjalta paikallisen opetussuunnitelman.

Opetussuunnitelma on päivitetty viimeksi vuonna 2018 ja Salon paikallinen suunnitelma painottaa monitaiteisuutta ja yhteistyötä Salossa opetettavien taiteenalojen kesken. Yhteinen opetussuunnitelma, jossa eri taiteenalat ovat käsitelty erikseen, löytyy osoitteesta

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/opetus-suunnitelma/10333344/taiteenperusopetus/tekstikappale/10337466>

Koko lukuvuoden mittaisten kurssien lisäksi taiteen perusopetusta voidaan antaa lyhytkurssien, projektien, kiertävien työpajojen, leirien ja yhteisten opinto-vierailujen muodossa.

KUVATAIDEKOULU

Kuvataidekoulu tukee ja laajentaa peruskoulun antamaa kuvataide-kasvatusta. Tavoitteena on tukea oppilaan kuvallista ajattelua ja ilmaisua.

Kuvataiteessa tieto ja taito syntyvät omien kokemusten, havaintojen ja oman työskentelyn kautta.

Opintojen aikana tutustutaan kuvataiteen erilaisiin menetelmiin, kuten piirustukseen, maalaukseen, grafiikkaan, kuvanveistoon, keramiikkaan, sarjakuvaan, valokuvaan, kuvankäsittelyyn ja animaatioon sekä nykytaiteen keinoihin.

Myös taiteen historiaa, nykytaidetta ja yleistä kuvakulttuuria käytetään oppaina kohti oppilaan omaa taidesuhdetta.

Työskentely pohjautuu oppilaan havaintoihin, mielikuviin ja mielikuvitukseen, joiden pohjalta oppilasta rohkaistaan kuvalliseen ilmaisuun.

Taiteen tekemisen ilo kasvaa onnistumisista ja uusista elämyksistä.

- Muista sotkemisen mahdollistavat vaatteet ☺

KÄSITYÖKOULU

Käsityökoulun keskeisinä tavoitteina on kokeilla, tutkia ja löytää tietoa, taitoa ja uusia elämyksiä käsillä tekemisen, havainnoinnin ja ryhmässä toimimisen kautta. Tekstiili- ja tekniselle työlle on omat ryhmänsä.

Käsityökoulussa tutustutaan eri materiaaleihin ja työtapoihin toiminnallisesti, luovasti ja monipuolisesti.

Oppilas suunnittelee ja valmistaa tuotteita ja teoksia eri lähtökohdista käsin.

Ryhmässä etsitään ideoita eri käsityökulttuureista, ajankohtaisista ilmiöistä ja tehdään yhteistyötä eri taiteenalojen välillä.

- Muista sotkemisen mahdollistavat vaatteet ☺

TEATTERIKOULU

Teatterikoulussa oppilaille annetaan mahdollisuus tutustua teatteriin taidemuotona ja kehittää omia esiintymis- ja vuorovaikutustaitojaan.

Opiskelu tapahtuu ryhmässä. Oppilaita rohkaistaan eläytymään tarinoiden maailmaan, käyttämään mielikuvitustaan ja ilmaisemaan itseään monin eri tavoin.

Teatteritaiteen opiskelu vaatii sitoutumista, vastuun ottamista ja ryhmätyötaitoja.

Yhteistyötä eri taiteenalojen välillä toteutetaan aktiivisesti. Myös esitysvierailut ovat osa teatteritaiteen opetusta.

- Muista liikkumisen mahdollistavat vaatteet 😊

SIRKUSKOULU

Sirkustaiteen oppiminen tapahtuu harjoittelun, kokemuksen ja monipuolisen tekemisen sekä kehonhuollon kautta. Motoristen perustaitojen harjoittelu on keskeinen osa opintoja ja toimii pohjana sirkustaitojen harjoittelulle.

Esiintyminen ja ilmaisu auttavat oppilasta ymmärtämään sirkustaidetta monitaiteisena kokonaisuutena, jossa yhdistyvät taiteellinen, fyysinen ja sosiaalinen osaaminen.

Oppilas tutustuu sirkustaiteen keskeisiin ilmaisumuotoihin. Ryhmän turvallinen ja motivoiva oppimisilmapiiri luo edellytyksiä tekemisen iloon ja oppimiseen.

Hyvä oppimisilmapiiri rakentuu ryhmätyötaitojen ja itsenäisen työskentelyn taitojen varaan.

- Muista liikkumisen mahdollistavat vaatteet 😊

TANSSIKOULU

Opetuksen tavoitteena on tuottaa kokonaisvaltaisia elämyksiä sekä tukea oppilaan kokemusta ja ymmärrystä tanssista fyysisen ja luovan toiminnan kautta. Opintojen aikana syntyvä kokemuksellinen suhde tanssiin luo pohjan tanssin elinikäiselle harrastamiselle.

Oppilas saa tukea tanssissa tarvittavien valmiuksien omaksumisessa omista henkilökohtaisista lähtökohdistaan käsin. Oppilasta kannustetaan osallistumaan erilaisiin tanssin ja eri taiteenalojen tapahtumiin ja esityksiin myös kuulijana ja katsojana.

Opetus avartaa oppilaan käsitystä tanssin monimuotoisuudesta niin taiteena kuin kulttuurisena ja yhteiskunnallisena ilmiönä sekä tukee hänen kasvuaan sivistyneeksi, suvaitsevaksi ja jokaisen erilaisuutta kunnioittavaksi kansalaiseksi.

- Muista liikkumisen mahdollistavat vaatteet 😊

SANATAIDEKOULU

Sanataide on luovaa kielen käyttämistä, joka syventää oppilaiden kielellisiä taitoja ja ilmaisun ja ajattelun taitoja sekä kasvattaa oppilaiden taiteilijuutta. Opetus tukee oppilaiden kielellistä ja kulttuurista moninaisuutta. Sanataide muodostaa pohjan monille muille taiteille, jotka rakentuvat kielen varaan.

Opetuksen tavoitteena on antaa oppilaille valmiudet ilmaista itseään monipuolisesti sanataiteen keinoin. Opinnot vahvistavat kirjoittaja- ja taiteilijaidentiteettiä sekä luovat oppilaille vertaisryhmän ja harrastusyhteisön, jossa tutustutaan sanataiteen tuottamisen eri puoliin. Opetus ohjaa oppilaita keskittyneeseen, päämäärätietoiseen ja pitkäjänteiseen työskentelyyn, aktiiviseen oppimiseen sekä rakentamaan toimintaan yksilönä ja ryhmän jäsenenä.

Opetuksen lähtökohtia ovat ilo, leikki ja kokemuksellisuus. Opetus rohkaisee mielikuvituksen käyttöön ja oivaltamiseen.

Oppilaat kehittyvät erilaisten tekstien luomisessa ja hiomisessa, tyylien ja tekstilajien valinnassa, arvottamisessa ja monilukutaidossa.

SAAVUTETTAVA TAIDEHARRASTUS

Olemme sitoutuneet Saavutettava taideharrastus -merkin tavoitteisiin. Kyseessä on asennemerkki, joka kertoo toimijan olevan halukas tukemaan kaikkia lapsia taideharrastuksissaan.

Merkin kautta haluamme viestittää, että kaikki lapset ovat tervetulleita toimintaamme. Jos lapsi osallistuakseen tarvitsee erityistä tukea, olemme avoimia keskustelemaan hänen tarpeistaan ja kokeilemaan inklusiota sopivaan ryhmään. Tavoitteemme on, että jokainen lapsi kokee onnistuvansa toiminnassamme.

Taiteen perusopetuksen kurssit toimivat esteettömissä tiloissa. Päätoimipaikat Ylhäistentiellä ja Piritassa ovat täysin esteettömiä. Toimintaamme pääsee mukaan ilman pääsykokeita. Avustaja, vanhempi tai läheinen aikuinen voi olla lapsen tukena mukana harrastuksessa. Lapsen avustaja pääsee aina maksutta mukaan.

Olemme ehdottomasti kiusaamista vastaan, ja taiteen perusopetuksessa laadimme lukuvuoden alussa ryhmän säännöt yhdessä lasten kanssa. Päivitämme myös opettajiemme valmiuksia kohdata ja toimia erilaisten oppijoiden kanssa.

ARVIOINTIA JA DOKUMENTOINTIA

Dokumentointi on osa opetusta ja arviointi sitoutuu opetuksen arkeen.

Numeroarviointia ei taiteen perusopetuksen yleisessä oppimäärässä käytetä. Sanallista ja ilmaisullista arviointia annetaan ja opetellaan antamaan monin tavoin.

Jokaiselta oppilaalta tallennetaan noin 1-2 dokumenttia vuosittain. Dokumentit voivat olla kuvia prosessista tai valmiista teoksista / esityksistä.

Lisäksi arviointeja voidaan tallettaa oppilaan itse kirjoittamana tai kaverin tai opettajan kirjoittamana. Tavoitteena olisi, jos oppimispolulta tallentuisi erilaisia jälkiä, joissa näkyisi opetuksen elävyys ja oppilaan läpikulkemia prosesseja.

On tärkeää, että oppilaat saavat taitonsa ja tekemisensä esille myös näyttelyissä ja esityksissä, joita dokumentoidaan ja julkaistaan esim. opiston somessa ja julkaisuissa.

Huoltajia kannustetaan kiinnittämään huomiota kuvauslupiin 😊

OPINNOT KOSKI-TIETOVARANTOON

Salon kansalaisopisto on päättänyt tarjota taiteen perusopetuksen oppilaille mahdollisuuden tallentaa taiteen perusopetuksen koulutuksen suoritustiedot Opetushallituksen ylläpitämään Opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon (KOSKI-tietovaranto) 1.8.2023 alkaen.

Lupa Koski-tallentamiseen annetaan, kun lapsi aloittaa yhteiset opinnot JA uudestaan, kun hän aloittaa teemaopinnot.

Perheille on jaettu asiasta tiedotteet sekä suostumuslomakkeet, jotka tulee täyttää huolellisesti ja toimittaa henkilökohtaisesti opettajalle tai opiston toimistoon. Opetushallituksen ohjeen mukaisesti sekä alaikäisen suostumuksen antajan että hänen huoltajansa tulee todistaa henkilöllisyytensä.

VOIMAKUPLA- TPO OSAAMISMERKKI

TAITEEN PERUSOPETUS

OSAAMISMERKIT OPPIMISEN KANNUSTIMINA

Voimakupla- osaamismerkki on oppilaan itsensä kehittämisen ja motivoinnin väline sekä palkinto onnistumisista. Merkin saavuttamisen kautta oppilaalle konkretisoituu hänen omien voimavarojensa löytyminen.

Osaamismerkillä palkittavaa onnistumista voi yhtä hyvin olla ryhmässä toimimisen taidot tai sitkeä yrittäminen, parhaansa tekeminen kuin taitollinen kehittyminenkin.

Osaamismerkkin saadessaan opettaja antaa oppilaalle Voimakupla - rintamerkin ja todistuksen.

Merkit on muotoiltu eri taiteenaloille sopiviksi tavoitteiltaan ja kuvitukseltaan.

Ulkoasun on suunnitellut kuvittaja, kuvataiteilija Keanne van de Kreeke.

HYVÄ SYNTYY DIALOGISSA

Toivomme yhteistyötä lapsen huoltajan kanssa. Opistolla on taidealakohdaiset vastuuopettajat, joiden kanssa voi avoimesti ja luottamuksellisesti keskustella lapsen tuen tarpeesta. Voimme yhdessä pohtia, miten voisimme parhaiten tukea lapsen taideharrastusta ja kuinka muokata taideopetuksen käytäntöjä lapsen tarpeiden mukaan. Olemme kiitollisia kaikista yhteydenotoista, niin arkisista poissaoloilmoituksista kuin syvällisistä oppimiskeskusteluistakin!

TAIDEALAKOHTAISET VASTUUOPETTAJAT:

Kuvataidekoulu Jaana Saario jaana.saario@salo.fi

Käsityökoulu Liisi Huotari liisi.huotari@salo.fi

Teatterikoulu Sarika Lipasti sarika.lipasti@salo.fi

Sirkuskoulu Sarika Lipasti sarika.lipasti@salo.fi

Tanssikoulu Sirpa Hattunen sirpa.hattunen@salo.fi

Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998):
<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980633>